

PATVIRTINTA
Vilniaus Vasilijaus Kačialovo gimnazijos
direktoriaus 2021 m. rugsėjo 1 d.
įsakymu Nr. V-43

VILNIAUS VASILIJAUŠ KAČIALOVO GIMNAZIJOS PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSAS

I SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gimnazijos pedagogų etikos kodeksas (toliau – Kodeksas) – dokumentas, apibrėžiantis Vilniaus Vasilijaus Kačialovo gimnazijos (toliau – Gimnazijos) pedagogų etiško elgesio normas, vertybines nuostatas ir reglamentuojantis tarpusavio santykius.

2. Kodeksas papildo mokytojų pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Gimnazijos nuostatuose, Gimnazijos darbo tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose teisės aktuose, reglamentuoja dalykinio elgesio nuostatas ir elgesio normas, kurių tiesiogiai nenustato Lietuvos Respublikos teisės aktai, darbo sutartys ir vidaus tvarkos dokumentai.

II SKIRSNIS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

3. **Etika** – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

4. **Moralė** – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

5. **Pedagogų etika** – dora, pareiagingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

6. **Etikos normų pažeidimas** – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukiantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris neigiamai veikia bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

7. **Etikos problema** – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiantis etikos normas.

8. **Etiškas sprendimas** – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

9. **Privatus darbuotojo interesas** – turtinis arba neturtinis pedagogo suinteresuotumas, galintis turėti įtakos sprendimams atliekant tarnybines pareigas.

10. **Interesų konfliktas** – situacija, kai pedagogas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir dalyvauja sprendimų priėmime bei priima sprendimus susijusius su jo privačiais interesais.

11. **Kompetencija** – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

12. **Vertybė** – idėjos ir įsitikinimai, formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

13. **Tolerancija** – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

III SKIRSNIS PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

14. Užtikrinti, kad visų Gimnazijos pedagogų narių tarpusavio santykiai būtų pagrįsti tolerancijos ir pagarbos vienu kitiems principais.

15. Padėti pedagogams geriau suprasti, puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, pilietinę atsakomybę.

16. Apsaugoti Gimnazijos pedagogus nuo veiksmų, galinčių pakenkti asmens orumui ir prestižui.

17. Formuoti pedagogų suvokimą, jog etika būtina bet kurioje veikloje, ji svarbi didinant pasitikėjimą gimnazijos veikla.

18. Padėti Gimnazijos pedagogams vertinti ir spręsti konkrečius etinio pobūdžio klausimus.

IV SKIRSNIS PAGRINDINIAI ETIKOS KODEKSO PRINCIPAI IR REIKALAVIMAI

19. Gimnazijos mokytojai savo veikloje vadovaujasi šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais:

19.1. *Pagarbos principas* – bendravimas su pedagogais, mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais Gimnazijos bendruomenės nariais grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą;

19.2. *Teisingumo principas* – pedagogas pripažįsta mokinių ugdymosi poreikių įvairovę, atsižvelgia į kiekvieno mokinio socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumus, yra nešališkas vertindamas kiekvieno mokinio pasiekimus ir pažangą, ugdymosi poreikius, mokinių ar jų grupių dalyvavimą bendruomenės gyvenime, spręsdamas konfliktus;

19.3. *Žmogaus teisių pripažinimo principas* – nepažeidžiamos pedagogų teisės ir teisėti interesai, vadovaujamosi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis ir siekiama, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos elgesiui profesinėje veikloje;

19.4. *Atsakomybės principas* – pedagogas veikia kaip profesionalas, nuolat tobulina savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti pedagoginį darbą – ugdyti remiantis kiekvieno mokinio gebėjimais, ugdymosi poreikiais ir polinkiais;

19.5. *Sąžiningumo principas* – pedagogai teikia teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoja išteklius, vadovaujasi Gimnazijos vidaus tvarkos taisyklėmis, nepiktinaudžiauja nei savo padėtimi, nei kitų asmenų pasitikėjimu, jų nenaudoja asmeninės naudos tikslais;

19.6. *Atidos ir solidarumo principas* – vadovaujantis šiuo principu bei žmogiško solidarumo nuostatomis pedagogai bendrauja tarpusavyje siekdami geros narių savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodydami suprantą jų emocinę būseną.

20. Gimnazijos pedagogai įsipareigoja:

20.1. aktyviai palaikyti Gimnazijos siekius, garbingai atstovauti Gimnazijai, etiškai elgtis, tinkamai reprezentuoti Gimnazijos vardą Lietuvoje ir užsienyje;

20.2. puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu;

20.3. vadovautis skirtingų lyčių lygybės principu, būti tolerantiškiems kitokiai nuomonei, kitų tautybių, rasių, religinių bei politinių įsitikinimų atstovams;

20.4. konfliktinėse situacijose išklaudyti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo;

20.5. kiekvienas Gimnazijos pedagogas turi prisiimti dalį atsakomybės už sklandų Gimnazijos darbą, savo veikloje turi vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto;

20.6. gerbti ir aktyviai prisidėti, puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas;

20.7. suteikiant pedagoginį vardą, apdovanojimą, kolegų veiklos pripažinimą turi būti remiamasi tik dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendento savybėmis, o ne asmeniniu ar politiniu santykiu;

20.8. tausoti ir atsakingai naudoti Gimnazijos turtą, materialinius išteklius, taupiai naudoti valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas vykdant įstaigos tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus. Šia nuostatą pažeidžia:

20.8.1. Gimnazijos materialinių bei finansinių išteklių naudojimas politinei veiklai, privačiam verslui ar asmeninių poreikių tenkinimui;

20.8.2. piktnaudžiavimas Gimnazijos ištekliais vykdant projektus;

20.8.3. Gimnazijos nuosavybės niokojimas dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo.

20.9. skatinti kolegišką keitimąsi kūrybinėmis idėjomis, gerą darbo patirtimi, plėtoti tarpinstitucinius, tarptautinius ryšius;

20.10. kiekvienas mokytojas turi be baimės, tačiau korektiškai, geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, siekdamas pagerinti bendruomenėje profesinės etikos klimatą.

V SKIRSNIS PAGRINDINĖS PEDAGOGŲ ETIKOS NUOSTATOS

21. Objektyviai vertina kitų darbus ir pastangas, atskleidžia nepanaudotas galimybes, kolegiškai pataria ir padeda vieni kitiems.

22. Siekia aukštesnės kompetencijos pedagoginiame darbe, domisi savo srities mokslo naujovėmis.

23. Puoselėja pagarbius santykius su kiekvienu bendruomenės nariu bei su savivaldos institucijomis.

24. Objektyviai ir teisingai vertina mokinių žinias.

25. Supranta, jog akademinę etiką pažeidžia:

25.1. mokinių arba kolegų diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje ar sportinėje veikloje;

25.2. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems mokytojams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;

25.3. mokytojo nepagarbus atsiliepimas apie nedalyvaujančio kolegą pedagoginius gebėjimus, asmenines savybes;

25.4. kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, kompetencija, asmeniniai reikalai ir asmeninės savybės, elgesys, gyvenimo būdas, apranga) tiek su mokiniais, tiek su kitais asmenimis;

25.5. mokytojo nepagarbus, familiarus (per daug laisvas) elgesys su mokiniu, mokinio asmeninių savybių, šeimos aptarimas ar paviešinimas asmenims, tiesiogiai nesusijusiems su jų ugdymu, problemos sprendimu;

25.6. šokiruojanti, seksuali, netvarkinga apranga, vilkima per pamokas;

25.7. alkoholinių gėrimų ir narkotinių medžiagų vartojimas Gimnazijoje ir jos teritorijoje.

25.8. kai toleruojamas akademinis nesąžiningumas

26. Supranta, jog akademinėi laisvei prieštarauja:

26.1. nepakantumas kitokiai mokinių ar kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;

26.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas;

26.3. mokytojų ir mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) išsakomos nuomonės apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus sąmoningas ribojimas arba ignoravimas;

26.4. asmeninio pobūdžio informacijos iš mokytojų, mokinių grupių diskusijų naudojimas kaip mokymo ar tyrimo medžiagos.

VI SKIRSNIS PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

27. Būtina Kodekso priėmimo sąlyga – viešas jo projekto svarstymas, siekiant, jog jis būtų priimtas kaip įsipareigojimas, o ne įpareigojimas.

28. Gimnazijos pedagogai įsipareigoja laikytis Kodekso nuostatų.

29. Gimnazijos direktorius privalo užtikrinti Kodekso reikalavimų laikymąsi.

VII SKIRSNIS PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSO NUOSTATŲ PAŽEIDIMŲ NAGRINĖJIMO TVARKA

30. Gavus informacijos apie Kodekso nuostatų pažeidimą, gimnazijos vadovo paskirta Komisija turi išsamiai išanalizuoti situaciją ir siūlyti sprendimus. Kandidatus tapti Komisijos nariais siūlo: 2 – Pedagogų taryba, 1 – Gimnazijos taryba, 1– Metodinė taryba, 1– Darbo taryba.

31. Pažeidimai, dėl kurių kreipiamasi į Komisiją, turi būti įvykę ne anksčiau negu prieš 14 kalendorinių dienų.

32. Prašymai dėl etikos pažeidimų registruojami raštinėje, vizuojami direktoriaus. Priimami svarstyti tik aiškiai motyvuoti prašymai. Anoniminiai prašymai nesvarstomi.

33. Komisija privalo išnagrinėti gautą prašymą, priimti sprendimą ir raštu (pasirašytu Komisijos pirmininko) atsakyti prašymą pateikusiam ar suinteresuotam asmeniui ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos. Komisija prašymo išnagrinėjimo terminą gali pratęsti motyvuotu sprendimu. Komisijos raštiški atsakymai registruojami raštinėje.

34. Pedagogas, dėl kurio gautas prašymas, yra informuojamas apie jo turinį ir pateikia raštu paaiškinimus per 5 darbo dienas nuo informavimo dienos.

35. Pedagogas turi teisę dalyvauti Komisijos posėdyje, kuriame svarstomas su juo susijęs prašymas ar informacija.

36. Komisijos nariai privalo laikytis konfidencialumo ir neskleisti informacijos apie tiriamą medžiagą, kol atliekamas tyrimas.

37. Komisijos sprendimai yra teisėti, jei posėdyje dalyvauja ne mažiau kaip 3 Komisijos nariai. Nedalyvaujant pirmininkui, Komisijai vadovauja pirmininko pavaduotojas.

38. Komisijos sprendimai priimami balsų dauguma. Jeigu posėdyje dalyvaujančių narių balsai pasiskirsto po lygiai, lemiamas yra Komisijos pirmininko balsas.

39. Kodeksas negali numatyti visų nepagarbos pripažintoms profesinėms vertybėms atvejų, todėl Komisija, nagrinėdama konkrečius prašymus dėl nederamo elgesio Kodekse nenumatytais atvejais, turi spręsti, ar konkretus poelgis nesuderinamas su profesinės etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.

40. Komisija, nusprendusi, kad svarstyto asmens elgesys pažeidė Kodeksą, atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį ir laipsnį, turi teisę tokį pažeidimą laikyti darbo pareigų pažeidimu ir taikyti tokias priemones:

40.1. taikyti moralinio poveikio priemones (pvz., pokalbis, žodinė pastaba);

40.2. pareikalauti atsiprašymo;

40.3. raštu įspėti pedagogą apie darbo pareigų pažeidimą, nurodant pakartotinio pažeidimo pasekmes, vadovaujantis DK 58 str. 2 dalimi.

XII SKIRSNIS
KONFLIKTINIŲ SITUACIJŲ SPRENDIMAS

41. Kilus tarpasmeniniam konfliktui tarp pedagogų abi dalyvaujančios pusės turi teisę kreiptis į Gimnazijos direktorių.

42. Gimnazijos direktorius sudaro komisiją, kuri per 5 darbo dienas išanalizuoja konflikto priežastis bei aplinkybes ir priima sprendimą.

43. Su Komisijos sprendimu supažindinamos abi konflikte dalyvavusios šalys.

XIII SKIRSNIS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

44. Kiekvienas Gimnazijos pedagogas privalo savo veikloje vadovautis šio Kodekso normomis.

45. Kodekso normų pažeidimas laikomas Darbo tvarkos taisyklių pažeidimu ir užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

46. Kodeksas skelbiamas viešai Gimnazijos internetiniame puslapyje.
